

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۲

اسماعیل

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۲، «اسماعیل» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «اسماعیل» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «اسماعیل» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۲
ریشه	اسماعیل
تعداد تکرار	۱۲
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۷۸

فهرست مشتقات

۱. إسماعیل (۱۱) ۲. إسماعیل (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابراهیم (۸)	۱۷. بنو (۱)	۳۳. سجد (۱)	۴۹. عیسی (۳)	۶۵. موسی (۲)
۲. ابو (۱)	۱۸. بیت (۳)	۳۴. سلم (۳)	۵۰. غفل (۱)	۶۶. نبو (۴)
۳. اتی (۴)	۱۹. بین (۲)	۳۵. سلیمان (۱)	۵۱. فرق (۲)	۶۷. نزل (۴)
۴. احد (۲)	۲۰. ثوب (۱)	۳۶. سمع (۲)	۵۲. فضل (۱)	۶۸. نصاری (۱)
۵. اخذ (۱)	۲۱. جعل (۱)	۳۷. شهد (۲)	۵۳. قبل (۱)	۶۹. نوح (۱)
۶. ادریس (۱)	۲۲. حضر (۱)	۳۸. صبر (۱)	۵۴. قعد (۱)	۷۰. هارون (۱)
۷. اسباط (۴)	۲۳. حمد (۱)	۳۹. صدق (۱)	۵۵. قول (۶)	۷۱. هود (۱)
۸. اسحاق (۶)	۲۴. خیر (۱)	۴۰. صلو (۱)	۵۶. قوم (۱)	۷۲. وحد (۳)
۹. الله (۶)	۲۵. داود (۱)	۴۱. طهر (۱)	۵۷. کبر (۱)	۷۳. وحی (۳)
۱۰. اله (۹)	۲۶. دعو (۱)	۴۲. طوف (۱)	۵۸. کتب (۱)	۷۴. وعد (۱)
۱۱. الیسع (۲)	۲۷. ذکر (۲)	۴۳. ظلم (۱)	۵۹. کتم (۱)	۷۵. وله (۶)
۱۲. امن (۳)	۲۸. ریب (۴)	۴۴. عبد (۲)	۶۰. کفل (۲)	۷۶. وهب (۱)
۱۳. انس (۱)	۲۹. رسل (۱)	۴۵. عکف (۱)	۶۱. کلل (۳)	۷۷. یعقوب (۵)
۱۴. انن (۴)	۳۰. رفع (۱)	۴۶. علم (۳)	۶۲. کون (۴)	۷۸. یونس (۲)
۱۵. ایوب (۱)	۳۱. رکع (۱)	۴۷. عمل (۱)	۶۳. لوط (۱)	
۱۶. بعد (۲)	۳۲. زبور (۱)	۴۸. عهد (۱)	۶۴. موت (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۲۵} وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
۲. {البقرة - ۱۲۷} وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
۳. {البقرة - ۱۳۳} أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۴. {البقرة - ۱۳۶} قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۵. {البقرة - ۱۴۰} أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَم اللّٰهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ بِعَافٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
۶. {آل عمران - ۸۴} قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۷. {النساء - ۱۶} إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زُبُورًا
۸. {الأنعام - ۸۶} وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكَلَّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ
۹. {إبراهيم - ۳۹} الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ
۱۰. {مريم - ۵۴} وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا
۱۱. {الأنبياء - ۸۵} وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ
۱۲. {ص - ۴۸} وَادْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ